

Forår 2025

**Hjørring
FolkeUniversitet**

Velkommen til foråret 2025

Velkommen til forårssæsonen 2025 i Hjørring Folkeuniversitet.

Vi præsenterer den nyeste forskning inden for kunst, litteratur, musik, historie, filosofi, sundhed, natur, univers og meget andet.

Og vi gør det sjovt at blive klogere. Vi spænder vidt. Se bare her:

Kronologisk oversigt

Side 3	Tirsdag 4. februar kl. 17	Den grønne omstilling og vores mad
Side 5	Mandag 24. februar kl. 19	Händel: Rinaldo
Side 5	Mandag 3. marts kl. 19	Carl Nielsen: Maskerade
Side 5	Mandag 10. marts kl. 19	Puccini: Tosca
Side 8	Tirsdag 11. marts kl. 19	Præsterne uden for kirkerne
Side 9	Onsdag 19. marts kl. 19	Kulturmiljøer - en overset kulturarvsressource?
Side 6	Torsdag 20. marts kl. 19	Bob Dylan
Side 7	Mandag 31. marts kl. 19	Pengespil - folkelighed og afhængighed
Side 10	Onsdag 9. april kl. 19	Arkæologi brugt og misbrugt under Besættelsen
Side 11	Onsdag 23. april kl. 19	Gestapochefen Fritz Bolle
Side 12	Tirsdag 29. april kl. 19	De sidste timer - afskedsbreve fra fridskæmperne

Hjørring Folkeuniversitets komité består af : Anne Fonnesbech, Inge Reenberg, Helle Bæk Nielsen, Charlotte K. Velling og Anni Stilling. Se kontaktoplysninger på bagsiden.

Den grønne omstilling og vores mad

Ved professor i gastrofysik og kulinarisk
fødevarerinnovation Ole G. Mouritsen

Tirsdag 4. februar kl. 17.00

Restauranten på Gastronomi og Service, M.P. Koefoedsvej 10, Hjørring.

Pris: 140 kr. inkl. smagsprøver.

*Tilmelding til hjorringfolkeuniversitet.nemtilmeld.dk eller
ir@ingereenberg.dk senest 31. januar.*

Vi skal spise mindre kød og mere grønt både for sundhedens skyld, men nu også for klimaets skyld og i bæredygtighedens navn.

Problemet er "bare", at det grønne mangler de grundsmage, især sød umami, vi evolutionært er betinget til at eftertrage.

Så spørgsmålet er derfor, om vi kan lave så velsmagende mad af grønt, at vi i længden kan holde ud at spise mere og mere forskelligt grønt.

Som svar herpå kommer foredragsholderen med et par konkrete forslag og opskrifter, som alle nemt kan praktisere i eget køkken. Det drejer sig om smag, og foredraget vil selvfølgelig være ledsaget af en række smagsprøver tilberedt af skolens kokkelever.

Foto: Jonas Drotner Mouritsen

Opera for alle - 3 foredrag

Ved musikhistoriker Jan Mygind

Mandag 24. februar kl. 19-21

Mandag 3. marts kl. 19-21

Mandag 10. marts kl. 19-21

på Den Musiske Skole, Nordbovej 5, Hjørring.

Pris: 100 kr. pr. foredrag.

Tilmelding senest 10. februar til:

hjoerringfolkeuniversitet.nemtilmeld.dk eller til

hjoerringfolkeuniversitet@gmail.com eller til

Helle Bæk Nielsen, tlf. 20755101.

Over tre gange vil vi gå tæt på 3 vidunderlige operaer, dykke ned i dramaet og komme omkring alle detaljerne i handlingen. Komponistens arbejde vil også blive belyst og perspektiveret historisk.

Sidst men ikke mindst vil vi gå tæt på den skønne musik, lytte og se længere passager fra operaerne.

24. februar: Händels Rinaldo

Med sin eminente opera, der omhandler Rinaldos farefulde korstog, skabte Händel sensation i Londons blomstrende musikliv, og den blev begyndelsen på Händels lange karriere i Englands hovedstad.

Operaen er en fantastisk rejse ind i barokoperaens magiske univers, hvor skønne melodier, medrivende dramatik og sansen for det spektakulære går hånd i hånd.

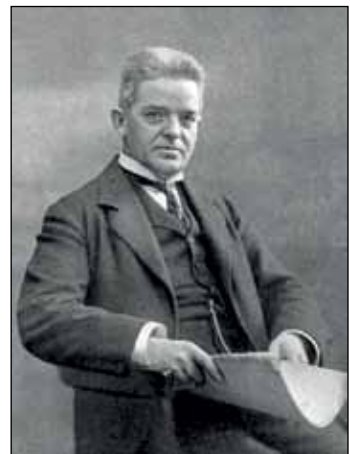

3. marts: Carl Niensens Maskerade

Handlingen er baseret på Ludvig Holbergs komedie fra 1724. Operaen blev hurtigt populær og er kendt for sin livlige musik og humoristiske handling.

Den fortæller historien om forviklinger og romantiske intriger, der opstår efter et tilfældigt møde mellem Leonora og Leander til en maskerade.

På dr.dk kan man se Maskerade med Inga Nielsen og Ib Hansen.

10. marts: Puccinis Tosca

Puccinis Tosca har med god grund indtaget en central position i opera-repertoiret over hele verden.

I dette mesterværk forenes alt det bedste fra bel canto-stilens skønne melodier med den dramatiske gennemkomponerede stil.

På dr.dk kan man se Tosca med Lone Koppel og Ib Hansen.

Bob Dylan – Nobelprismodtageren, der er vores tids vigtigste kunstner

Ved professor Anne Marie Mai, Syddansk Universitet

Torsdag 20. marts kl. 19

på Vendsyssel Kunstmuseum, P. Nørkjærs Plads 15, Hjørring

Pris: 125 kr. inkl. forfriskning.

Tilmelding til hjorringfolkeuniversitet.nemtilmeld.dk eller
hjfolkeuniversitet@gmail.com senest 14. marts

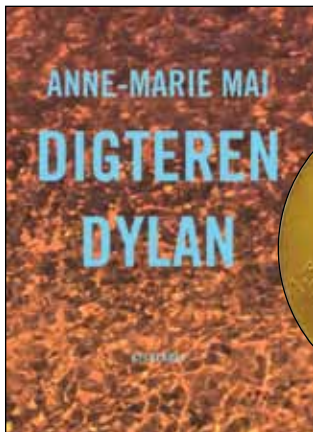
Anne Marie Mai udgav i 2016 bogen ”Digteren Dylan” i forbindelse med, at Dylan fik Nobelprisen i litteratur.

Bob Dylan er i musikkens og kunstens absolutte superliga. Han blev født i 1941 og udsendte sit første album i 1962.

I dag er han blevet en legende, der stadig er aktiv og udsender nye plader, bøger og giver udstillinger over hele verden.

På foredraget bliver der lejlighed til at høre om Bob Dylans baggrund, hans liv og virke som sangskriver, musiker og kunstner og om hans seneste værker. Vi ser også nærmere på hans koncerter i Danmark.

Foredraget former sig som en rejse fra 1960’er ind i 2020’erne.
Er Bob Dylan stadig den samme? Og hvorfra henter han sin vilde energi?

Pengespil – folkelighed og afhængighed

Ved klinisk psykolog og klinikleder Thomas Marcussen,
Forskningsklinikken for Ludomani,
Aarhus Universitetshospital

Mandag 31. marts 2025 kl. 16.30-18.15
på Hjørring Ungdomscenter, Norgesvej 6, Hjørring.

Pris: 100 kr.

Tilmelding til hjfolkeuniversitet@gmail.com senest 27. marts

Pengespil har de seneste år haft stor bevågenhed i pressen og befolkningen pga. den store mængde af spilreklamer, som vi bliver bombarderet med.

I dette foredrag vil du blive klogere på spillemarkedets udvikling i Danmark og nogle af de dilemmaer, der er fulgt med.

Man vil desuden lære om ludomani og afhængighed, hvor fokus vil være på, hvilke faktorer der øger risikoen for ludomani, og hvordan ludomani behandles.

Foredrag i samarbejde med
Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Præsterne uden for kirken

Ved. cand.mag. Torben Albret Kristensen

Tirsdag 11. marts kl. 19.-21.30

i Forsamlingsbygningen, Østergade 9, 1., Hjørring.

Pris: 75 kr. Gratis for medlemmer af Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn.

Kontaktperson: Gunvor Johnsen,
gunvor.johnsen@gmail.com, tlf./sms: 25361021.

Tidligere spillede præsterne en endnu vigtigere rolle i lokalsamfundet, end de gør i dag. Først som myndighedernes yderste forpost, senere som anker-mænd i den gryende kommunale administration. De tog sig blandt andet af skatteopkrævning, folketællinger og indberetninger, og i 1800-tallet sad de som formænd i skole- og fattigkommissionerne.

Alt dette har sat sig spor i arkiverne, og vi kan finde spor af præsternes arbejde mange steder. For eksempel indeholder pastoratarkiverne meget andet end blot kirkebøger, og dette righoldige materiale er værd at se nærmere på.

Foredrag i samarbejde med
FBL / Foreningen for bygnings- og landskabskultur Hjørring
samt Vendsyssel Historiske Museum:

Kulturmiljøer – en overset kulturarvs-ressource?

Ved historiker, lektor emeritus Per Grau Møller

Onsdag 19. marts kl. 19

på Det Gamle Rådhus, Torvet 6, Hjørring.

Pris: 125 kr. inkl. forfriskning.

Beløbet betales gerne med MobilePay ved ankomsten.

*Nødvendig tilmelding til kirstenholmsberg@gmail.com eller på
tlf. 22676853 senest 9. marts.*

Foredraget gennemføres ved 20 tilmeldte.

Foredraget tager udgangspunkt i Per Grau Møllers bog fra 2022 *Hvad er et kulturmiljø* og belyser den diversitet, der kan være i kulturmiljøer og i opfattelsen af disse.

Foredraget bringer mange eksempler på forskellige typer af kulturmiljøer, som ikke kan forstås uden en (kultur-)landskabshistorisk tilgang.

Der lægges sluttelig op til en diskussion af, hvorfor det egentlig positive kulturarvsbegreb har så svært ved at vinde fodfæste. Skyldes det planloven, politikernes og/eller befolkningens modvilje? Uanset omfanget og karakteren af reguleringer burde formidlingen af kulturmiljøer være væsentlig.

*Kulturmiljø med almennyttigt boligbyggeri fra 1950'erne. Man har spurgt:
"Er det kulturmiljø? Der er hverken toppede brosten eller bindingsværk".*

Vendsyssel besat og befriet

Foredragsrække i anledning af 85-års jubilæet for Besættelsen og 80-års jubilæet for Befrielsen.

I samarbejde med Vendsyssel Historiske Museum og Museumsforeningen ved Vendsyssel Historiske Museum.

Brugt og misbrugt - arkæologi under Besættelsen

Ved museumsinspektør Morten Larsen, Nationalmuseet

Onsdag 9. april kl. 19

på Det Gamle Rådhus, Torvet 6, Hjørring.

Pris: 95 kr. inkl. forfriskning i pausen.

Tilmelding til Jens-Christian Hansen, jch@vhm.dk, senest samme dag kl. 16.

Arkæologi har til alle tider fascineret og været brugt og misbrugt i politiske sammenhænge. I Det Tredje Rige spillede arkæologiske fund en stor rolle i forhold til skabelsen af en nazistisk identitet og samfundsform, og arkæologien blev en legitimerende faktor i krigen. Arkæologerne fulgte i kølvandet på den tyske krigsmaskine – også til Vendsyssel.

Museumsdirektør Holger Friis blev således hvirvlet ind i besættelsesmagtens mange byggerier og anlægsarbejder, hvor han reddede arkæologiske fund fra destruktion.

Samtidigt blev der knyttet tætte relationer mellem danske og tyske arkæologer, særligt den kendte tyske arkæolog Karl Kersten, der også i efterkrigsårene fik stor betydning for dansk arkæologi.

Fritz Bolle – Gestapochefen der skjulte sig i Karlsruhe

Ved museumsinspektør Thor Bæch Pedersen,
Nordjyske Museer

Onsdag 23. april kl. 19

på Det Gamle Rådhus, Torvet 6, Hjørring.

Pris: 95 kr. inkl. forfriskning i pausen.

Tilmelding til Jens-Christian Hansen, jch@vhm.dk, senest samme dag kl. 16.

Efter befrielsen i maj 1945 forsvandt den største tyske krigsforbryder i Nordjylland under 2. verdenskrig, Gestapo-chefen Fritz Bolle, efter en dramatisk flugt.

Fritz Bolles utiltalende renommé understreges på Rigsadvokatens sag på Bolle, hvorpå der med blyant er påskrevet ”Formentlig den groveste sadist vi har haft her i landet – han skal findes”.

På trods af politiets ihærdige forsøg på at finde ham, lykkedes det ikke, og han blev aldrig stillet til ansvar for sine omfattende forbrydelser, der favnede alt fra drab og tortur til pengeafpresning og tyveri.

Nu er Bolle imidlertid dukket op i det vestlige Tyskland – i død tilstand, vel at mærke.

Foredraget tager udgangspunkt i et igangværende forskningsprojekt om Fritz Bolle.

De Sidste Timer – ingen kender dagen, før solen går ned

Ved instruktør og skuespiller Henrik Hartvig Jørgensen

Onsdag 30. april kl. 19

på Det Gamle Rådhus, Torvet 6, 9800 Hjørring.

Pris: 95 kr. inkl. forfriskning i pausen.

Tilmelding til Jens-Christian Hansen, jch@vhm.dk, senest samme dag kl. 16.

”De Sidste Timer” er en samling af afskedsbreve fra de frihedskæmpere, der blev henrettet under besættelsen. Brevene udkom i 2021 som lydbog med introduktion af seniorforsker Peter Birkelund fra Rigsarkivet og forord af statsminister Mette Frederiksen. Brevene blev indtalt af 88 kendte skuespillere med foredragsholderen som instruktør. Frihedskæmperne kom fra alle egne og samfundslag. En af dem var Asger Lindberg Mørup, en frihedskæmper med rødder i Hjørring.

Foredraget centrerer sig om seks nytilkomne breve, der ikke tidligere har været offentliggjort. Det fokuserer især på fortællingen om de omstændigheder, der omgav brevskriverne, deres arrestation og familiernes reaktioner. Foredraget kommer ind på projektets tilblivelse, herunder skuespillernes arbejde med det historiske kildemateriale. Det er en meget bevægende og menneskeligt en meget rig fortælling.

Hjørring Folkeuniversitet

Mail: hjfolkeuniversitet@gmail.com
Hjemmeside: www.hjorringfolkeuniversitet.dk
Facebook: Hjørring Folkeuniversitet
Instagram: Hjørring Folkeuniversitet